

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

10. maj 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 186 (Alm. del) af 2. maj 2023

Spørgsmål

Vil ministeren oversende sit talepapir fra samrådet den 28. april 2023 om det danske konvergensprogram 2023 og nationale reformprogram, jf. FIU alm. del - samrådssp. E?

Svar

Nedenfor fremgår talepapiret fra samrådet. Det bemærkes, at det talte ord gælder.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

Det talte ord gælder

Tak for invitationen til dette samråd, der skal handle om konvergensprogrammet og det nationale reformprogram.

Jeg vil først give en status på den aktuelle konjunktursituation. Og dernæst skitsere udsigterne for de kommende år med afsæt i den seneste vurdering fra Økonomiministeriet i prognosen fra Økonomisk Redegørelse, marts 2023.

Herefter vil jeg fortælle om den planlagte finanspolitik og de overordnede rammer for de offentlige finanser.

Til sidst vil jeg sige lidt om hovedelementerne i det nationale reformprogram.

Det nationale reformprogram planlægges offentliggjort primo maj. Konvergensprogrammet kommer senere i maj for at kunne tage udgangspunkt i de seneste oplysninger om de offentlige finanser. Der udarbejdes samtidig en ny Økonomisk Redegørelse med en opdateret prognose for i år og næste år, som også vil indgå i grundlaget for Konvergensprogrammet. Det gør, at vi ligesom sidste år udkommer med Konvergensprogrammet i maj i stedet for april.

*** [*Danmarks Konvergensprogram 2023*]

Konvergensprogrammet redegør for udsigterne for vækst, beskæftigelse og de offentlige finanser frem mod 2030. Konvergensprogrammet indeholder en mellemfristet fremskrivning for dansk økonomi, herunder en opdatering af det finansielle råderum.

Finansministeriet arbejder stadig med konvergensprogrammet, så jeg kan ikke redegøre for det konkrete indhold på dette samråd.

Den mellemfristede fremskrivning vil være baseret på nye informationer om den økonomiske udvikling og de politiske tiltag og aftaler, der er gennemført siden den seneste mellemfristede fremskrivning i august 2022.

*** [*Aktuelle konjunktursituation og konjunkturudsigterne*]

Lad mig starte med konjunktursituationen – og hovedudfordringen for dansk økonomi – den høje inflation.

Aktiviteten i dansk økonomi har frem til nu holdt sig på et højt niveau trods den forhøjede usikkerhed forbundet med krigen i Ukraine og den høje inflation. Der er et højt tempo på arbejdsmarkedet, og mere generelt et højt kapacitetspres i økonomien. Væksten i 2022 landede på 3,8 pct.

Der er dog flere tegn på, at en opbremsning i økonomien er ved at indtræde. Den høje inflation udhuler husholdningernes købekraft, og centralbanker verden over

har strammet pengepolitikken, hvilket lægger en dæmper på efterspørgslen. På den baggrund har husholdningerne reduceret deres reale forbrug, og der indtraf et stort omslag på boligmarkedet med færre handler og faldende priser i løbet af 2022.

Det blev i den seneste Økonomiske Redegørelse fra marts skønnet, at BNP-væksten aftager til 0,2 pct. i 2023, og derefter stiger moderat til 1,5 pct. i 2024, i takt med at inflationen ventes at aftage. Udsigten til en periode med svagere vækst sker dog fra et højt aktivitetsniveau, og selv med den ventede afdæmpning må der regnes med et vist kapacitetspres i økonomien, og et forholdsvist stramt arbejdsmarked også til næste år.

En afdæmpning i dansk økonomi er så småt begyndt at vise sig i forskellige indikatorer. Ledigheden er steget svagt igennem 2022, og stigningen i beskæftigelsen er taget af. Det ventes i den økonomiske redegørelse fra marts, at ledigheden stiger med 17.000 personer i 2023 og yderligere 4.000 personer i 2024. Beskæftigelsen ventes at falde med 11.000 personer i 2023 og 17.000 personer i 2024.

Opbremsningen på arbejdsmarkedet sker dog fra et stærkt udgangspunkt, og der er fortsat – omend aftagende – pres på arbejdsmarkedet, og mange virksomheder rapporterer om mangel på arbejdskraft som en begrænsning for produktionen.

Inflationen steg betydeligt i løbet af 2022, og udgjorde senest 6,7 pct. i marts 2023. Inflationen falder dog i øjeblikket, blandt andet fordi energipriserne falder fra høje niveauer.

Prisstigningerne er dog bredere funderet end tidligere. Kerneinflationen, der er korrigeret for prisudviklingen i energi og ikke-forarbejdede fødevarer, udgjorde senest 6,4 pct. i marts 2023. De brede prisstigninger er især en afledt effekt af høje energipriser, som øger produktionsomkostningerne hos virksomheder bredt, men det er også en indikation på, at indenlandske prisstigninger mere generelt bidrager til den høje inflation.

Lønudviklingen er tiltagende i en situation, hvor arbejdsmarkedet er stramt og prisstigningerne høje. I 2022 steg den nominelle løn med 3,6 pct. De vedtagne overenskomsttaftaler indikerer, at der i de kommende år kan være udsigt til nominelle lønstigninger i den private sektor på ca. 4,5 pct. i 2023 og ca. 5,3 pct. i 2024.

Risikoen er dog lille for en pris-løn-spiral, hvor pris- og lønstigninger gensidigt presser hinanden op, og i de kommende år ventes det, at inflationen falder yderligere. I 2023 ventes inflationen i Økonomisk Redegørelse fra marts at blive 3,9 pct., mens priserne ventes at stige 2,8 pct. i 2024. Der er dog betydelig usikkerhed, bl.a. i forhold til den globale renteutvikling og krigen i Ukraine.

*** [Offentlige finanser og finanspolitikken]

Der skønnes relativt høj aktivitet i dansk økonomi i år og til næste år trods den dæmpende virkning af høj inflation og stigende renter. Den høje inflation rammer alle danskere, og kan mærkes når vi er ude og handle.

Fortsætter den høje inflation i Danmark, Europa og USA, vil det føre til højere renter, som dæmper økonomien, og i så fald vil det kunne føre til en egentlig recession nede af vejen, også herhjemme.

Derfor er hovedfokus for finanspolitikken at bidrage til at dæmpe inflationen og finanspolitikken strammes yderligere i 2023. Sidste år dæmpede finanspolitikken kapacitetspresset med 1,6 pct.-point af BNP, og med finansloven for 2023 ventes en yderligere dæmpende effekt svarende til 0,9 pct.-point af BNP, målt ved den ét-årige finanseffekt. Det er det ansvarlige at gøre.

I 2024, hvor inflationen forhåbentlig er faldet til mere normale niveauer, skønnes finanspolitikken med de aktuelle forudsætninger at være omtrent neutral for aktiviteten.

Udover at føre ansvarlig finanspolitik, har vi også sunde offentlige finanser. Aktuelt skønnes et overskud på den faktiske offentlige saldo på ca. 1,6 pct. af BNP i år og ca. 0,8 pct. af BNP til næste år.

Den offentlige ØMU-gæld skønnes på den baggrund til ca. 30 af BNP med udgangen af 2024 – og tilsvarende skønnes den offentlige nettoformue til godt 16 pct. af BNP. Det skal dog bemærkes, at der er særlig stor usikkerhed forbundet med udviklingen i den offentlige nettoformue, da den foruden de offentlige overskud også påvirkes af kursreguleringer af de offentlige aktiver og passiver.

*** [*Det Nationale Reformprogram 2023*]

Nu vender vi blikket mod det nationale reformprogram for 2023.

Der er ved at blive lagt den sidste hånd på reformprogrammet, der er planlagt offentliggjort i starten af næste uge. Jeg vil kort præsentere de overordnede hovedlinjer for det kommende reformprogram.

Rammen for reformprogrammet er regeringens ambitiøse reformkurs, som vi har præsenteret i regeringsgrundlaget i *Ansvar for Danmark – Det politiske grundlag for Danmarks regering*. Og en dagsorden vi allerede har taget hul på.

*** [*Reformer*]

Regeringen har sat et ambitiøst mål om at træffe politiske beslutninger, der øger den strukturelle fuldtidsbeskæftigelse med 45.000 fuldtidspersoner i 2030.

Blandt andet med afsæt i *Velfærd 2.0 – et reformprogram der udvikler Danmark* vil regeringen træffe konkrete politiske beslutninger, der øger den strukturelle beskæftigelse med ca. 31.500 fuldtidspersoner i 2030.

Desuden vil regeringen komme med yderligere initiativer, der skal bidrage til øge den strukturelle beskæftigelse med ca. 13.500 fuldtidspersoner i 2030. Det skal ske ved at indfri potentialer, så flere kommer i arbejde, flere arbejder i flere timer, og flere får de rette kompetencer.

Regeringen er allerede godt i gang og har indtil videre gennemført to initiativer, der påvirker den strukturelle beskæftigelse positivt.

Det gælder afskaffelsen af store bededag fra 2024, der styrker den strukturelle beskæftigelse med skønsmæssigt ca. 8.500 fuldtidspersoner i 2030.

Og at regeringen har gjort ordningen om styrket international rekruttering permanent. Ligesom der er foretaget enkelte øvrige justeringer i den oprindelige aftale fra sidste år. Det vil entydigt styrke den strukturelle beskæftigelse – selvom Finansministeriet, for så vidt angår styrket international rekruttering, ikke vurderer, at der er et tilstrækkeligt empirisk grundlag for at kvantificere effektens størrelse.

Derudover har regeringen fremlagt et udspil om en reform af universitetsuddannelserne – *Forberedt på Fremtiden I*. Det indeholder en omlægning af op imod halvdelen af kandidatuddannelserne til kandidatuddannelser på 1¼ studieår med et tydeligt arbejdsmarkedssigte. Det vurderes, at en 50 pct. omlægning af kandidatuddannelser på 1¼ studieår isoleret set vil øge arbejdsudbuddet med knap 6.000 fuldtidspersoner i 2030.

*** [*Kort om temaerne, der tages op i kapitel 3 i NRP23*]

Opbygningen af reformprogrammet minder om sidste års reformprogram. EU-Kommissionen har bl.a. lagt op til, at der afrapporteres om reformer og investeringer inden for en række landerelevante temaer. Temaer som blandt andet er udvalgt med afsæt i landenes genopretningsplaner samt de landespecifikke anbefalinger fra de seneste år.

Det nationale reformprogram omhandler i år bl.a. temaerne vækst og produktivitet, undervisning og uddannelse, sundhed, digitalisering samt klima, miljø og cirkulær økonomi.

Der afrapporteres i reformprogrammet både på gennemførte initiativer og planlagte initiativer. De planlagte initiativer tager hovedsageligt udgangspunkt i regeringsgrundlaget.

*** [De landespecifikke anbefalinger fra 2022]

Kommissionen kommer hvert år med landespecifikke anbefalinger til Danmark som en del af det europæiske semester. Danmark modtog i sommeren 2022 nye landespecifikke anbefalinger.

Anbefalingerne til Danmark fra 2022 gik bl.a. på implementering af det nye ejendomsskattesystem, fremme af investeringer i boliger til overkommelige priser, styrke kapaciteter ift. cirkulær økonomi og affaldshåndtering, diversificering af energiforsyning og udbredelse af vedvarende energikilder.

I reformprogrammet afrapporteres der også på gennemførte og planlagte initiativer inden for disse temaer.

*** [En kort status på genopretningsplanen]

Implementeringen af genopretningsplanen er i fuld gang. Vi indsendte den første betalingsanmodning fra Danmark d. 16. december sidste år.

I betalingsanmodningen anmoder Danmark om udbetaling af midler fra EU for opfyldelsen af de første 25 ud af i alt 77 mål og milepæle i den danske genopretningsplan.

D. 13. marts i år vedtog Kommissionen endeligt beslutningen om udbetalingen af ca. 2,2 mia. kr. til Danmark.

Det er meget positivt, og det betyder at Kommissionen og de andre medlemslande har vurderet, at vi fuldt ud har leveret på disse 25 ud af i alt 77 mål og milepæle i den danske plan.

Derudover er forslaget om REPowerEU vedtaget i EU. Det er som bekendt en overordnet plan for at gøre EU uafhængig af russisk fossil energi, hvilket vi fra dansk side støtter helhjertet.

Konkret skaber det en mulighed for, at vi kan udvide den danske genopretningsplan med et nyt kapitel med reformer og investeringer, der understøtter REPowerEU-planens formål.

Danmark står til at få tildelt knap 1 mia. kr. i nye midler. Samtidig har vi overført ½ mia. kr. fra den danske Brexit-reserve, hvor der ikke var fuldt afløb for pengene, så de i stedet kan anvendes i REPowerEU-kapitlet.

Kommissionen beder om, at vi efterstræber at indsende REPowerEU kapitlet hurtigst mulig og gerne allerede ved udgangen af denne måned. Det arbejdes der på højtryk på at efterleve. Og jeg vil i den forbindelse takke Folketingets fælles arbejdsgruppe om EU's klima- og energipolitik for den interesse, de har vist i REPowerEU-kapitlet og den hidtidige dialog herom

*** [*Afslutning*]

Tak for ordet. Og så står jeg selvfølgelig til rådighed for spørgsmål.